

เกษตรดีที่เหมาะสม

สำหรับ ถั่วพักยาวและถั่วลันเตา

กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เกษตรดีที่เหมาะสม
สำหรับ
ถัวยาวและถั่วลันเตา

Good
Agricultural
Practice
(GAP)
for
Yard-Long Bean and
Sugar Pea

กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ISBN 974-436-019-4
ลำดับที่ 5

คำนำ

๖ เกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice : GAP) เป็นแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญของกรมวิชาการเกษตรที่กำหนดไว้เป็นนโยบายมาตั้งแต่ปี 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคุณภาพของผลผลิตพืชต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นแรกของการเพาะปลูก ตลอดขบวนการจนถึงการเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อ และการขนส่งเพื่อจำหน่าย

ถั่วฝักยาวและถั่วลันเตา เป็นพืชผักที่นิยมบริโภคภายในประเทศ ปัญหาสำคัญของการผลิต คือ การปนเปื้อนของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค การจัดการที่ถูกต้องจึงควรดำเนินการตามคำแนะนำของเกษตรดีที่เหมาะสม ซึ่งในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตจะต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ และที่สำคัญคือเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้

เกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับถั่วฝักยาวและถั่วลันเตาเล่มนี้ จึงเป็นแนวทางการปฏิบัติ ในการทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะมีคุณค่าและมีประโยชน์สำหรับเกษตรกรและผู้สนใจ ตลอดจนผู้ประกอบการส่งออกสินค้าเกษตร ในการนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

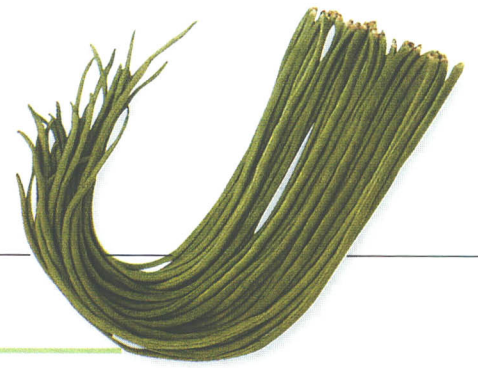

(นายสมศักดิ์ สิงห์ลกะ)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มีนาคม 2545

สารบัญ ถั่วฝักยาว

	คำนำ	
	แหล่งปลูก	1
	พันธุ์	1
	การปลูก	2
	การดูแลรักษา	3
	สุขลักษณะและความสะอาด	3
	ศัตรูของถั่วฝักยาวและการป้องกันกำจัด	4
	คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช อย่างถูกต้องและเหมาะสม	11
	การเก็บเกี่ยว	12
	วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว	13
	การบันทึกข้อมูล	13

สารบัญ ตัวล้มเตา

	คำนำ	
	แหล่งปลูก	15
	พันธุ์	16
	การปลูก	16
	การดูแลรักษา	17
	สุขลักษณะและความสะอาด	17
	ศัตรูของถั่วฝักยาวและการป้องกันกำจัด	18
	คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช อย่างถูกต้องและเหมาะสม	24
	การเก็บเกี่ยว/วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว	25
	การบันทึกข้อมูล	26

เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับถั่วฝักยาว

Good Agricultural Practice (GAP) for Yard-Long Bean

1. แหล่งปลูก

1.1 สภาพพื้นที่

- ใกล้เคียงแหล่งน้ำสะอาด และสะดวกต่อการนำมาใช้
- ไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขัง
- ห่างไกลจากแหล่งมลพิษ
- การคมนาคมขนส่งสะดวก สามารถนำผลผลิตออกสู่ตลาดได้รวดเร็ว

1.2 ลักษณะดิน

- ปลูกได้ในดินแทบทุกชนิดที่มีความอุดมสมบูรณ์
- มีการระบายน้ำ และการถ่ายเทอากาศดี
- มีค่าความเป็นกรดต่างระหว่าง 5.5-6.8

1.3 สภาพภูมิอากาศ

- อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเจริญเติบโตประมาณ 20-30 องศาเซลเซียส

1.4 แหล่งน้ำ

- มีแหล่งน้ำสะอาด ปราศจากสารอินทรีย์ และสารอินทรีย์ที่มีพิษปนเปื้อน
- มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดฤดูปลูก

2. พันธุ์

2.1 การเลือกพันธุ์

- ให้ผลผลิตสูง มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ
- เจริญเติบโตดีเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศที่ปลูก

2.2 พันธุ์ที่นิยมปลูก

- พันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร คือ พันธุ์พิจิตร 1 มีลักษณะฝักสีเขียว ฝักตรงยาวเฉลี่ย 50 เซนติเมตร ความกว้างของฝัก 0.7-0.8 เซนติเมตร ผลผลิตเฉลี่ย 3.3-3.5 ตันต่อไร่

เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับถั่วฝักยาว

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. การปลูก

3.1 การเตรียมดิน

- ไถตากดินไว้ประมาณ 7 วัน หว่านปุ๋ยขาวตามอัตราแนะนำจากผลการวิเคราะห์ดิน แล้วไถพรวนอีก 1 - 2 ครั้งและให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกที่สลายตัวดีแล้วอัตรา 1.5-2 ตันต่อไร่

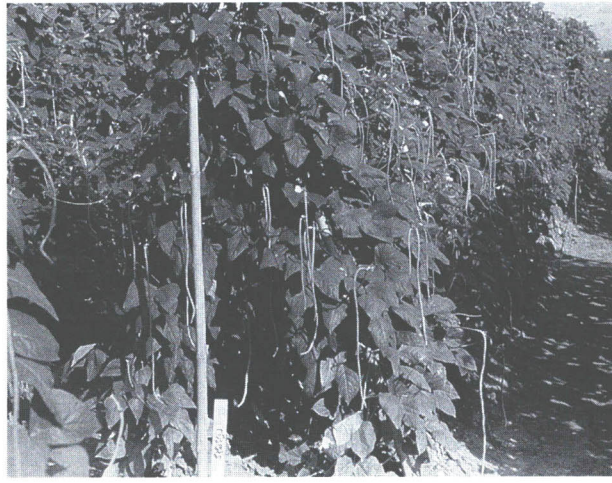
3.2 วิธีการปลูก

- เตรียมแปลงขนาดกว้าง 1.2 เมตร ยาว 10 เมตร เว้นทางเดิน 50 เซนติเมตร
- ปลูก 2 แถว ระยะระหว่างแถว 80 เซนติเมตร ระหว่างหลุม 50 เซนติเมตร
- หยอดเมล็ดหลุมละ 3-4 เมล็ด กลบดินให้ลึกประมาณ 1-2 เซนติเมตร แล้วรดน้ำทันที
- ถอนแยกให้เหลือหลุมละ 1 ต้น เมื่อดันถั่วฝักยาวเริ่มพันค้ำ

3.3 การปักค้ำ

หลังการปลูก 7 วัน ใช้ไม้รวกทำค้ำสูงจากพื้นดิน 2.0-2.5 เมตร ทำได้หลายวิธี

- ปักไม้ค้ำหลุมละ 1 ค้ำ ให้ตั้งฉากกับพื้นผิวดิน
- ปักไม้ค้ำ 3 ค้ำ แบบกระโจม
- ปักไม้ค้ำหลุมละ 1 ค้ำ ให้ตั้งฉากกับพื้นผิวดิน ใช้เชือกฟางผูกและขึงเข้ากับค้ำตลอดแนวของแถวปลูก จากนั้นใช้ตาข่ายหรืออวนไนลอนที่มีขนาดช่องตาข่าย 10 x 10 เซนติเมตรคลี่และขึงให้ตั้งสูงจากพื้น 2 เมตร ตลอดแนวของแถวปลูก

การปักค้ำ

4. การดูแลรักษา

4.1 การให้ปุ๋ย

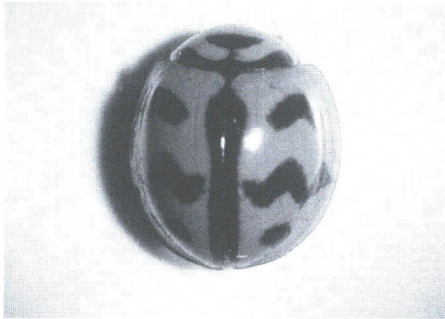
- ในพื้นที่ที่มีประวัติการเกิดโรคเหี่ยว ให้ปรับดินรอกกันหลุมด้วยปูนขาว อัตรา 200-400 กิโลกรัม ต่อไร่ และให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกที่สลายตัวดีแล้ว อัตรา 1.5-2 ตันต่อไร่
- ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง ให้ 2 ครั้ง ครั้งแรกรอกกันหลุมก่อนปลูก ครั้งที่สองเมื่อเริ่มออกดอกให้ 2 ข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

4.2 การให้น้ำ

- ให้อย่างสม่ำเสมอ อย่าปล่อยให้แห้งขังในแปลง จะทำให้ต้นถั่วฝักยาวตาย
- ควรให้น้ำทันทีหลังปลูก และหลังใส่ปุ๋ย

4.3 การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

ศัตรูธรรมชาติของแมลงศัตรูถั่วฝักยาวมีหลายชนิด ที่สำคัญและพบทั่วไป ได้แก่

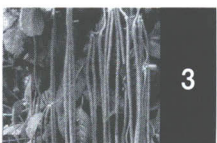
ด้วงเต่าแมลงห้ำ

- แตนเบียนหนอนไมโครพิทิส ตัวเต็มวัยมีสีดำ ขนาดเล็กเท่าขุ่นวางไข่ในตัวหนอนกระทู้หอมและหนอนกระทู้ผัก หลังไข่ฟักเป็นตัว หนอนจะอาศัยอยู่ภายในตัวหนอนกระทู้หอมและหนอนกระทู้ผักประมาณ 7 วัน แล้วออกมาถักรังเข้าดักแด่ภายนอก ดักแด่มีสีน้ำตาลขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร แต่ยาวเพียงครึ่งเดียวทำให้หนอนกระทู้หอมและหนอนกระทู้ผักไม่กินอาหารและตายในที่สุด
- แมลงห้ำ เช่น ด้วงเต่า ตัวเต็มวัยลำตัวมีลักษณะกลมมน ขนาดเมล็ดถั่วเขียว ปีกเป็นมัน มีสีส้ม สีแดง หรือสีเหลือง บางชนิดมีจุดดำ บางชนิดไม่มีจุด ตัวหนอนและตัวเต็มวัยกัดกินไข่และหนอนศัตรูถั่วฝักยาว

ศัตรูธรรมชาติทั้ง 2 ชนิดนี้มีประสิทธิภาพในการควบคุมแมลงศัตรูพืช ดังนั้นในการป้องกันกำจัดศัตรูถั่วฝักยาวควรใช้วิธีการที่ปลอดภัย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

5. สุขลักษณะและความสะอาด

- กำจัดวัชพืช ควรกำจัดขณะวัชพืชยังเล็ก เพื่อไม่ให้แข่งขันกับพืชหลัก หรือเป็นแหล่งเพาะศัตรูพืชหรือติดไปกับผลผลิต
- ควรเก็บวัชพืช เศษพืชโดยเฉพาะที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก
- อุปกรณ์ เช่น กรรไกร เครื่องพ่นสารเคมี ภาชนะที่ใช้เก็บผลผลิต ฯลฯ หลังใช้งานแล้วต้องทำความสะอาด และเก็บให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

6. ศัตรูของถั่วฝักยาวและการป้องกันกำจัด

6.1 โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

6.1.1 โรคเหี่ยว

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ ต้นเหี่ยว เริ่มจากใบล่างแสดงอาการใบเหลือง แล้วแห้งลามขึ้นมาสู่ส่วนบน จนในที่สุดใบเหลืองแห้งตายทั้งต้น ส่วนของลำต้นเหี่ยวแห้งและบริเวณคอดินหรือเหนือดินเล็กน้อยมีสีแดงหรือสีคล้ำกว่าส่วนอื่นอาการใบเหลืองเกิดกระจายเป็นหย่อมๆ เริ่มแสดงอาการเมื่อถั่วฝักยาวอายุประมาณ 1 เดือน และมีอาการรุนแรงในดินที่มีสภาพเป็นกรดจัด ความชื้นสูง

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงในช่วงความชื้นสูง

การป้องกันกำจัด

- เมื่อเริ่มมีโรคระบาดในแปลง ใช้น้ำปูนใสรดให้ทั่ว
- ไม่จำเป็นต้องให้สารป้องกันกำจัดโรคพืช

6.1.2 โรคราแป้ง

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ เกิดได้กับทุกส่วนของพืชไม่ว่าจะเป็นใบ ลำต้น หรือฝัก พบอาการเริ่มแรกที่ใบ โดยเฉพาะใบล่าง ปรากฏผงสีขาวเกาะอยู่ทั้งบนใบและใต้ใบลำต้นและกิ่งจะเริ่มแสดงอาการจากบริเวณโคนต้นเช่นกัน แล้วค่อยๆ ลามสูงขึ้นไปเรื่อยๆ อาการขั้นสุดท้ายต้นถั่วจะแห้งตาย โรคนี้สามารถแพร่กระจายได้โดยติดไปกับเมล็ดพันธุ์

ช่วงเวลาระบาด ระบาดมากปลายฤดูฝน

การป้องกันกำจัด

- ป้องกันการระบาดของโรคได้ด้วยการพ่นน้ำให้ใบเปียก
- เมื่อเริ่มพบโรคพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามตารางที่ 1

6.1.3 โรคราสนิม

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ เกิดเป็นจุดเล็ก ๆ สีเหลืองซีดใต้ใบ ต่อมาตรงกลางของจุดนั้นจะนูนสูงขึ้นและแตกออกเป็นผงสีน้ำตาลแดง ถ้าเกิดโรครุนแรงมีจุดจำนวนมากทำให้ใบเหลืองและร่วงหลุดไป

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงเมื่อความชื้นสูงและอากาศเย็น

การป้องกันกำจัด

- เมื่อเริ่มพบโรคพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามตารางที่ 1

โรคราสนิม

6.1.4 โรคใบด่าง

สาเหตุ เชื้อไวรัส

ลักษณะอาการ เกิดอาการใบด่างสีเหลืองสลับเขียว เห็นได้ชัดที่ใบอ่อน ฝักบิดเป็นเกลียว โรคนี้ติดมากับเมล็ดพันธุ์ และมีเพลี้ยอ่อนตัวฝักยาวเป็นแมลงพาหะ

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงในแหล่งปลูกที่มีเพลี้ยอ่อนระบาด

การป้องกันกำจัด

- เก็บต้นที่เป็นโรคเผาทำลาย
- ไม่ควรเก็บเมล็ดพันธุ์จากต้นที่เป็นโรค
- กำจัดเพลี้ยอ่อนตัวฝักยาวด้วยสารป้องกันกำจัดแมลงตามตารางที่ 2

โรคใบด่าง

ตารางที่ 1 การใช้สารป้องกันกำจัดโรคของตัวฝักยาว

โรค	สารป้องกันกำจัดโรคพืช ^{1/}	อัตราการใช้/น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้/ข้อควรระวัง	หยุดการใช้สารก่อนการเก็บเกี่ยว
ราแป้ง	ซัลเฟอร์ (80% ดับบลิวพี)	30 กรัม	เมื่อเริ่มพบโรคและพ่นซ้ำทุก 5-7 วัน	3 วัน
	ฟลูซิลาโซล (40% อีซี)	10 มิลลิลิตร		20 วัน
	ไดโนแคป (119.5% ดับบลิวพี)	30 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม	คลุกเมล็ด	
ราสนิม	แมนโคเซบ (80% ดับบลิวพี)	30-45 กรัม		7 วัน

1/ ในวงเล็บคือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรของสารป้องกันกำจัดโรคพืช

6.2 แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

6.2.1 หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นแมลงวันขนาดเล็ก สีดำวางไข่ในส่วนเนื้อเยื่อถั่วฝักยาวและดูดกินน้ำเลี้ยงที่ซึมออกมาจากเนื้อเยื่อที่ถูกทำลายจากการวางไข่หนอนจะเจาะเข้าไปกัดกินภายในส่วนต่างๆ ทำให้ต้นถั่วฝักยาวตาย ถ้าเป็นต้นโตจะทำให้ต้นและเถาเหี่ยว

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดในช่วงก่อนออกดอก
การป้องกันกำจัด

- ในพื้นที่ที่มีประวัติการระบาด ก่อนปลูกควรรองกันหลุมหรือคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดแมลง หรือหากจำเป็นให้พ่นสารฯ ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

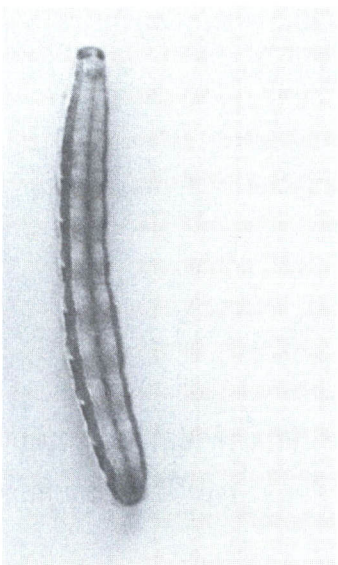

หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว

หนอนเจาะฝักถั่วลายจุด

หนอนกระตุ้หอม

เพลี้ยอ่อนถั่วฝักยาว

6.2.2 หนอนเจาะฝักถั่วลายจุด

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก วางไข่บนกลีบดอกถั่วฝักยาว หนอนระยะแรกมีสีขาวนวล ดอกด้านบนมีสีน้ำตาลดำ หนอนจะแทรกเข้าไประหว่างรอยต่อของกลีบดอก กัดกินเกสรภายในดอกทำให้ดอกร่วง เมื่อโตขึ้นจะเจาะรูและเข้าไปกัดกินภายในฝักถั่ว

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงในช่วงติดฝัก

การป้องกันกำจัด

- ไถพรวน พลิกและตากหน้าดิน เพื่อกำจัดดักแด้ หรือใช้สารป้องกันกำจัดแมลง ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

6.2.3 หนอนกระตุ้หอม

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน วางไข่เป็นกลุ่มสีขาว มีขนปกคลุมอยู่ใต้ใบถั่วฝักยาว หนอนจะทำความเสียหายรุนแรงเมื่ออยู่ในวัยที่ 3 ขึ้นไป โดยหนอนจะกัดกินทุกส่วนของถั่วฝักยาว หนอนโตเต็มที่ จะเข้าดักแด้ในดิน

ช่วงเวลาระบาด สามารถระบาดได้ตลอดฤดูปลูก

การป้องกันกำจัด

- เก็บกลุ่มไข่และตัวหนอนทำลาย
- ไถพรวน พลิกและตากหน้าดิน เพื่อกำจัดดักแด้
- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงตามคำแนะนำในตารางที่ 2

6.2.4 เพลี้ยอ่อนถั่วฝักยาว

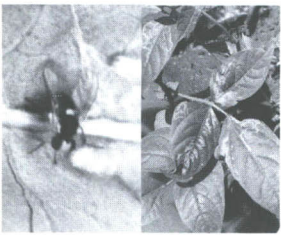
ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนมีสีน้ำตาลเข้มจนเกือบดำ จะดูดกินน้ำเลี้ยงที่ยอด ช่อดอก และฝักอ่อน ทำให้ยอดแกร็นไม่สามารถสีใบ ทำให้ดอกร่วง และฝักไม่สมบูรณ์

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงในช่วงอากาศแห้งแล้ง

การป้องกันกำจัด

- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงตามคำแนะนำในตารางที่ 2

แมลงวันหนอนซอนใบ

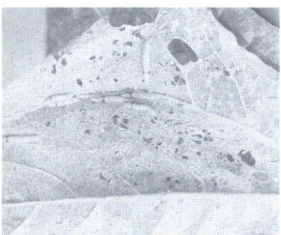
6.2.5 แมลงวันหนอนซอนใบ

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นแมลงวันขนาดเล็ก วางไข่ภายในผิวใบถั่วฝักยาว หนอนซอนไซภายในใบ ทำให้เกิดเส้นสีขาวคดเคี้ยวไปมา การระบาดรุนแรงทำให้ใบร่วง

ช่วงเวลาระบาด สามารถระบาดได้ตลอดฤดูปลูก

การป้องกันกำจัด

- เผาทำลายเศษใบถั่วที่ถูกทำลาย หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงตามคำแนะนำในตารางที่ 2

หนอนกระทู้ผัก

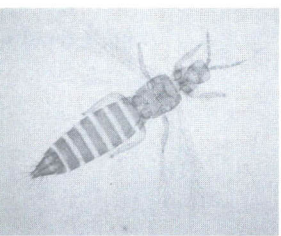
6.2.6 หนอนกระทู้ผัก

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนวางไข่เป็นกลุ่มสีน้ำตาลคล้ายฟางข้าวจำนวนมากนับร้อยฟองตามใต้ใบ หนอนวัยแรกอยู่รวมเป็นกลุ่มทะเกินผิวใบ วัยต่อมาเคลื่อนย้ายกัดกินทุกส่วนของถั่วฝักยาว ทำให้ความเสียหายแก่พืชผักได้มากเนื่องจากเป็นหนอนที่มีขนาดใหญ่ และมีจำนวนมาก หนอนเข้าดักแด่ในดิน

ช่วงเวลาระบาด สามารถระบาดได้ตลอดฤดูปลูก

การป้องกันกำจัด

- ไถพรวนและตากหน้าดิน เพื่อกำจัดดักแด่ในดิน
- เก็บกลุ่มไข่ และหนอนทำลาย
- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงตามคำแนะนำในตารางที่ 2

เพี้ยไฟ

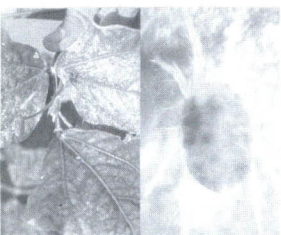
6.2.7 เพี้ยไฟ

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นแมลงที่มีขนาดเล็ก ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงที่บริเวณยอด ใบอ่อน ตาดอกอ่อนของถั่วฝักยาว ทำให้ใบหรือยอดอ่อนหงิกหรือดอกร่วง

ช่วงเวลาระบาด พบบาดรุนแรงในช่วงอากาศแห้งและฝนทิ้งช่วง

การป้องกันกำจัด

- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงตามคำแนะนำในตารางที่ 2

ไรแดงและการทำลาย

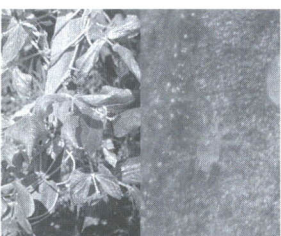
6.2.8 ไรขาวและไรแดง

ลักษณะและการทำลาย เป็นศัตรูพืชที่มีขนาดเล็กมาก ไรขาวจะดูดกินน้ำเลี้ยงใบอ่อน ทำให้ใบหงิก แคระแกร็น ส่วนไรแดงจะดูดกินน้ำเลี้ยงใบที่อยู่ระดับกลาง ทำให้ใบมีลักษณะเป็นปื้นสีแดง มักพบระบาดเป็นหย่อม

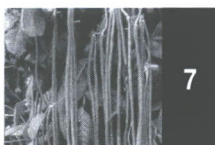
ช่วงเวลาระบาด พบบาดรุนแรงในช่วงอากาศแห้งแล้ง

การป้องกันกำจัด

- ควรตรวจแปลงสม่ำเสมอหากพบอาการดังกล่าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดไรตามคำแนะนำในตารางที่ 2

ไรขาวและการทำลาย

ตารางที่ 2 การใช้ชีวอินทรีย์และสารป้องกันกำจัดแมลงและไรศัตรูถั่วฝักยาว

แมลงและไรศัตรูพืช	ชีวอินทรีย์/สารป้องกันกำจัดแมลงและไรศัตรูพืช ^{1/}	อัตราการใช้ / น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้/ ข้อควรระวัง	หยุดใช้สารก่อนการเก็บเกี่ยว
หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว	คาร์โบซัลแฟน (25% เอสที)	40 กรัม/ เมล็ด 1 กิโลกรัม	ควรคลุกเมล็ดให้ทั่ว ก่อนนำไปปลูก	
	อิมิดาโคลพริด (70% ดับบลิวเอส)	3-5 กรัม/เมล็ด 2 กิโลกรัม		
	ฟิโปรนิล (5% เอสซี)	20 มิลลิลิตร	พ่นหลังเมล็ดงอก 3 - 5 วัน	7 วัน
	คาร์โบฟูราน (3% จี)	5 กรัม / หลุม	ใช้รองกันหลุม หากไม่คลุกเมล็ด	
หนอนเจาะฝักถั่วลายจุด หนอนกระทู้ฝัก	บาซิลลัส ทูริงเยนซิส *	60-80 กรัม	- พ่นทุก 5-7 วัน เมื่อพบการระบาด ถ้าระบาดรุนแรง ให้พ่นติดต่อกัน 2 ครั้ง ทุก 3 วัน - ควรพ่นในเวลาเย็น ผสมกับสารจับใบ	1 วัน
	เพอร์เมทริน (25% อีซี)	20 มิลลิลิตร	- พ่นเมื่อพบหนอนในดอก ประมาณ 20% หากมีการระบาดรุนแรง ควรพ่น ทุก 4 - 5 วัน - ไม่ควรใช้ในระยะเวลาเก็บเกี่ยว	5 วัน
	เดลทาเมทริน (3% อีซี)	5-10 มิลลิลิตร		7 - 10 วัน
	เบตาไซฟลูทริน (2.5% อีซี)	20-30 มิลลิลิตร		14 วัน
หนอนกระทู้หอม	นิวเคลียสโพลีฮีโดร-ซิสไวรัส*	30 มิลลิลิตร	1. พ่นทุก 5-7 วัน เมื่อพบการระบาด ถ้าระบาดรุนแรง ให้พ่นติดต่อกัน 2 ครั้ง ทุก 3 วัน 2. ควรพ่นในเวลาเย็น ผสมกับสารจับใบ	1 วัน
เพลี้ยอ่อน ถั่วฝักยาว	ไซเพอร์เมทรินโฟซาโลน (6.25% / 22.5% อีซี)	40 มิลลิลิตร	ควรพ่นเมื่อพบระบาดทำลายช่อดอก หรือในสภาพที่ต้นถั่วมีอาการโรคใบด่าง	5 - 7 วัน
แมลงวันหนอนขอนใบ	เบตาไซฟลูทริน (2.5% อีซี)	30 มิลลิลิตร	ควรพ่นเมื่อใบจริงถูกทำลาย	14 วัน
เพลี้ยไฟ	อิมิดาโคลพริด (10% เอสแอล)	20-40 มิลลิลิตร	พ่นเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาด 5 ตัว/ยอด ทุก 7-10 วัน	7 วัน
	ฟิโปรนิล (5% เอสซี)	40 มิลลิลิตร		7 วัน
ไรขาวและไรแดง	กำมะถัน (80% ดับบลิวพี)	60-80 กรัม	พ่นบริเวณที่พบการระบาด พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 3 วัน	3 วัน

1/ ในวงเล็บคือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรของสารป้องกันกำจัดแมลงและไรศัตรูพืช

* สารชีวอินทรีย์

เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับถั่วฝักยาว

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6.3 วัชพืชที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

ชนิดวัชพืช

6.3.1 วัชพืชฤดูเดียว เป็นวัชพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

- วัชพืชประเภทใบแคบ เช่นหญ้าตีนนก หญ้านกสีชมพู หญ้าตีนกา และหญ้าดอกขาว
- วัชพืชประเภทใบกว้าง เช่น ผักเบี้ยหิน ผักเบี้ยใหญ่ ผักโขมและสาบแร้งสาบกา
- วัชพืชประเภทกก เช่น หนวดปลาชุก และกกทราย

6.3.2 วัชพืชข้ามปี

เป็นวัชพืชที่ส่วนมากขยายพันธุ์ด้วยต้น ราก เหง้า หัวและไหล ได้ดีกว่าขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด วัชพืชข้ามปีที่พบมากได้แก่ เห็บหมู หญ้าชันกาด และผักปราบ

การป้องกันกำจัด

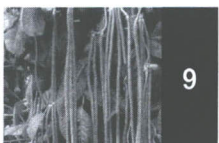
- ไถดิน 1 ครั้ง ตากดิน 7-10 วัน พรวนดิน 1-2 ครั้ง
- คราดเก็บเศษซาก ราก เหง้า หัว และไหลของวัชพืชข้ามปีออกจากแปลง
- คลุมแปลงด้วยฟางข้าวหรือพลาสติกทึบแสง
- กำจัดวัชพืชด้วยแรงงานก่อนวัชพืชออกดอก
- หากกำจัดวัชพืชด้วยวิธีดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อาจใช้สารกำจัดวัชพืชตามคำแนะนำในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การใช้สารกำจัดวัชพืชในแปลงถั่วฝักยาว

วัชพืช	สารกำจัดวัชพืช ^{1/}	อัตราการใช้/น้ำ 20 ลิตร ^{2/}	วิธีการใช้/ข้อควรระวัง
วัชพืชใบแคบและใบกว้าง	เมโทลาคลอร์ (40% อีซี)	120 - 150 มิลลิลิตร	พ่นหลังเตรียมดิน ก่อนปลูกถั่วฝักยาว 3-5 วัน
	พาราควอท (27.6% เอสแอล)	80-100 มิลลิลิตร	พ่นก่อนเตรียมดิน 3-7 วัน หรือพ่นระหว่างแถวปลูก แต่ก่อนถั่วฝักยาวออกดอก ระวังละอองสารสัมผัสใบและต้นถั่วฝักยาว

1/ ไนวงเล็บคือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรของสารกำจัดวัชพืช

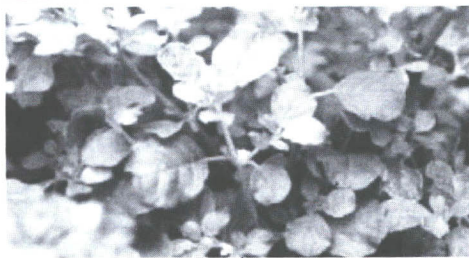
2/ ใช้น้ำอัตรา 80 ลิตรต่อไร่

วัชพืช

หญ้าตีนนก

ผักเบี้ยหิน

ผักโขม

แห้วหมู

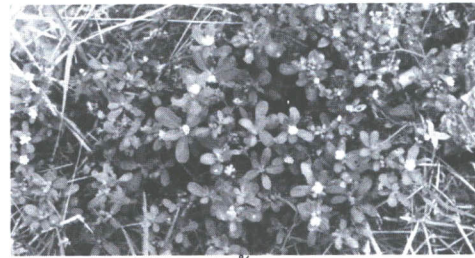
หญ้าไม้กวาด

เทียนนา

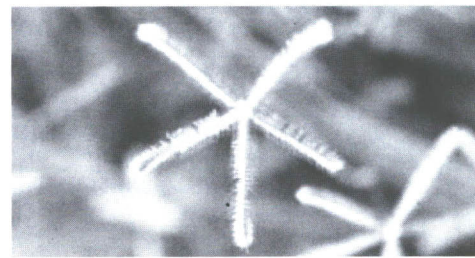
หญ้านกสีชมพู

ผักเบี้ยใหญ่

สาบแรังสาบกา

หญ้าปากควาย

ผักบุ้งยาง

กระเม็ง

7. คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและเหมาะสม

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสม เกษตรกรควรรู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งการเลือกใช้เครื่องพ่น และหัวฉีดที่ถูกต้อง นอกจากนี้การพ่นควรกระจายให้คลุมทั้งต้น โดยเฉพาะบริเวณที่ศัตรูพืชเข้าทำลาย มีข้อแนะนำควรปฏิบัติดังนี้ :-

7.1 การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- ตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องพ่นอย่าให้มีรอยร้าว เพราะจะทำให้สารพิษเปียกเป็นเส้นฝ้าย และร่างกายของผู้พ่นได้
- ต้องสวมเสื้อผ้าและรองเท้าให้มิดชิด รวมทั้งสวมหมวกาก หรือผ้าปิดจมูก และศีรษะเพื่อป้องกันอันตรายจากสารพิษ
- อ่านฉลากคำแนะนำ คุณสมบัติ และการใช้ก่อนทุกครั้ง
- ควรพ่นในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลมสงบ หลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา
- ควรเตรียมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้ใช้หมดในคราวเดียว ไม่ควรเหลือติดค้างในถังพ่น
- เมื่อเลิกใช้ควรปิดฝาภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้สนิทเก็บไว้ในที่มิดชิด ห่างจากสถานที่ปรุงอาหาร แหล่งน้ำ และต้องปิดกุญแจโรงเก็บตลอดเวลา
- ภายหลังจากการพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้ง ผู้พ่นต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยน เสื้อผ้าทันที เสื้อผ้าที่ใส่ขณะพ่นสารต้องซักให้สะอาดทุกครั้ง
- ไม่เก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้จะสลายตัวถึงระดับปลอดภัย โดยดูจากตารางคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

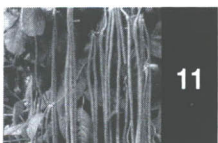
7.2 การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

7.2.1 เครื่องพ่น : นิยมใช้มี 2 ชนิด

- เครื่องพ่นแบบสูบโยกสะพายหลัง
- เครื่องยนต์พ่นสารแบบใช้แรงดันของเหลว

7.2.2 วิธีการใช้

- เครื่องพ่นแบบสูบโยกสะพายหลัง ใช้อัตราการพ่น 60-80 ลิตรต่อไร่ สำหรับการพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงและโรคพืช ใช้หัวฉีดแบบกรวยขนาดเล็ก (เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6 มิลลิเมตร) ส่วนการพ่นสารป้องกันกำจัดวัชพืชใช้หัวฉีดแบบพัด หรือแบบปะทะ

- การพ่นสารกำจัดวัชพืชต้องแยกใช้เครื่องพ่นเฉพาะ และหลังพ่นไม่ควรรบกวนผิวหน้าดิน ขณะพ่นกดหัวฉีดต่ำเพื่อให้ละอองสารเคมีตกลงบนพื้นที่ที่ต้องการควบคุมวัชพืชเท่านั้น ระวังการพ่นซ้ำแนวเดิม เพราะจะทำให้สารลงเป็นสองเท่า
- เครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันของเหลว ใช้อัตราการพ่น 80-120 ลิตรต่อไร่ ใช้หัวฉีดแบบกรวยขนาดกลาง (เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.0-1.2 มิลลิเมตร) ปรับความดันในระบบการพ่นไว้ที่ 10 บาร์ หรือ 150 ปอนด์/ตารางนิ้ว ถ้าเป็นหัวฉีดแบบกรวยชนิดปรับได้ ควรปรับให้ได้ละอองกระจายกว้างที่สุดซึ่งจะได้ละอองขนาดเล็กสม่ำเสมอเหมาะสำหรับการพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงและโรคพืช
- ใช้ความเร็วในการเดินพ่นประมาณ 1 ก้าวต่อวินาที พ่นให้คลุมทั้งต้น ไม่ควรพ่นจีนาบนเกินไปเพราะจะทำให้หน้ายาไซกและไหลลงดิน
- เริ่มทำการพ่นจากใต้ลม และขยายแนวการพ่นขึ้นเหนือลม ขณะเดียวกันให้หันหัวฉีดไปทางใต้ลมตลอดเวลาเพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- การพ่นควร พลิก-หงายหัวฉีดขึ้น-ลง เพื่อให้ละอองแทรกเข้าทรงพุ่มได้ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านใต้ใบ

8. การเก็บเกี่ยว

8.1 ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม

- เริ่มเก็บเกี่ยวถั่วฝักยาวเมื่ออายุ 40-50 วันหลังปลูก หรือหลังดอกบานประมาณ 6-8 วัน จำนวนวันที่เก็บเกี่ยวจากครั้งแรก จนถึงครั้งสุดท้าย 30-45 วัน

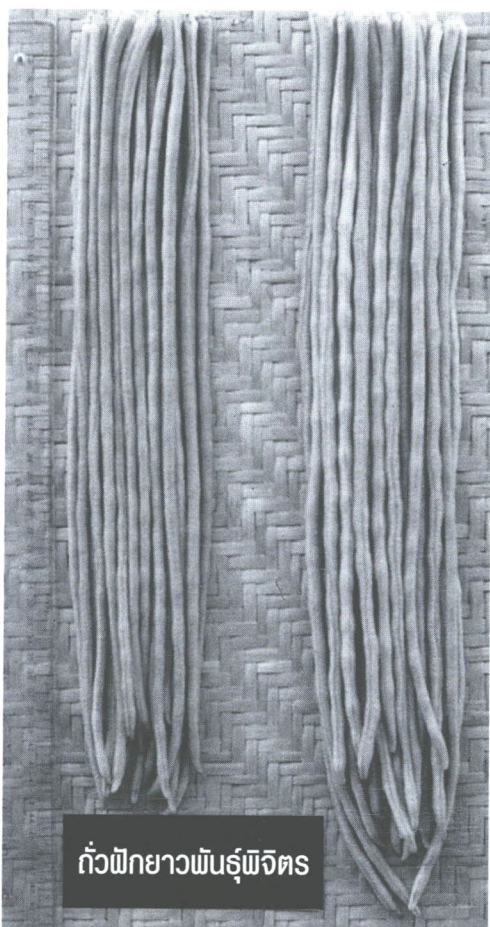
8.2 การเก็บเกี่ยว

- ให้ปลิดข้าว ระวังไม่ให้ดอกใหม่หลุดเสียหายเพราะจะกระทบกระเทือนต่อปริมาณผลผลิต ลักษณะการเก็บให้ทยอยเก็บทุกวัน โดยไม่ปล่อยให้ฝักแก่ตกคาคั้น

เริ่มเก็บเกี่ยวถั่วฝักยาวเมื่ออายุ 40-50 วัน หลังปลูก ทยอยเก็บทุกวัน ไม่ปล่อยให้ฝักแก่คาคั้น

ถั่วฝักยาวพันธุ์พิจิตร

ขนาดฝักส่ง
ต่างประเทศ
(Φ 6 มม.)

ขนาดฝักจำหน่าย
ในประเทศ
(Φ 8 มม.)

ถั่วฝักยาวพันธุ์พิจิตร

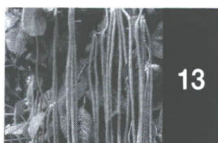
9. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

- หลังเก็บเกี่ยว ให้นำเข้าร่มทันที ไม่ควรวางไว้กลางแจ้ง และไม่ควรวางบนพื้นดิน โดยไม่มีวัสดุรองรับ
- ล้างแช่ถั่วฝักยาวในน้ำสะอาด เพื่อกำจัดสิ่งปนเปื้อนดิน โคลน เพื่อให้ถั่วฝักยาวมีสภาพน่าซื้อ
- คัดและแยกถั่วฝักยาว เพื่อแยกจำหน่ายตามขนาดของความยาวฝัก จะทำให้ได้ราคาดีขึ้นกว่าการจำหน่ายฝักคละ
- บรรจุในถุงพลาสติก ที่เจาะรูรอบด้าน หรือบรรจุในตะกร้า หรือเป่งที่บุด้วยวัสดุที่ป้องกันการชูด ซีด เช่น โปตอง ไม่ควรบรรจุปริมาณมากเกินไป จะทำให้ถั่วฝักยาวบอบช้ำเสียหายได้

10. การบันทึกข้อมูล

เกษตรกรควรบันทึกการปฏิบัติการในขั้นตอนการผลิตต่าง ๆ ให้มีการตรวจสอบได้ หากเกิดข้อผิดพลาดบกพร่องขึ้น สามารถจัดการแก้ไขหรือปรับปรุงได้ทันเวลาที่ เช่น

- 10.1 บันทึกสภาพแวดล้อม/ เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน
- 10.2 ชื่อพันธุ์ วันปลูก วันถอนแยกและปลูกซ่อม
- 10.3 วันใส่ปุ๋ย ชนิดสารเคมี
- 10.4 วันที่ศัตรูพืชระบาด
- 10.5 วันที่เก็บเกี่ยว ค่าใช้จ่าย ปริมาณผลผลิตและรายได้
- 10.6 ปัญหาอุปสรรคอื่นๆ ในช่วงฤดูปลูก การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง

เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับถั่วลิสงเตา

Good Agricultural Practice (GAP) for Sugar Pea

1. แหล่งปลูก

1.1 สภาพพื้นที่

- ใกล้เคียงน้ำสะอาด และสะดวกต่อการนำมาใช้
- ไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขัง
- ห่างไกลจากแหล่งมลพิษ
- การคมนาคมขนส่งสะดวก สามารถนำผลผลิตออกสู่ตลาดได้รวดเร็ว

1.2 ลักษณะดิน

- ดินร่วนปนทราย
- มีความอุดมสมบูรณ์ การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี
- มีค่าความเป็นกรดต่างระหว่าง 5.5-6.8

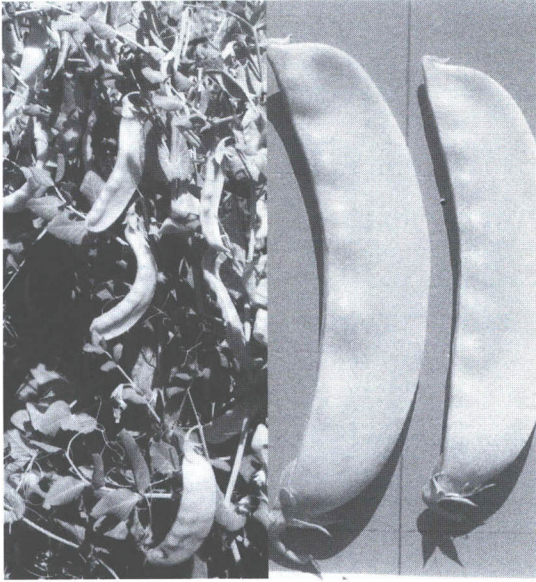
1.3 สภาพภูมิอากาศ

- ต้องการอากาศเย็น อุณหภูมิที่เหมาะสมในช่วงการเจริญเติบโตอยู่ระหว่าง 13 - 20 องศาเซลเซียส

1.4 แหล่งน้ำ

- มีแหล่งน้ำสะอาดปราศจากสารอินทรีย์และสารอนินทรีย์ที่มีพิษปนเปื้อน
- มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดฤดูปลูก

พันธุ์ฝักใหญ่เชียงราย

2. พันธุ์

2.1 การเลือกพันธุ์

- ให้ผลผลิตสูง มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ
- เจริญเติบโตดี เหมาะกับสภาพดินฟ้าอากาศที่ปลูก

2.2 พันธุ์ที่นิยมปลูก

- พันธุ์ฝักใหญ่ เช่น พันธุ์ฝักใหญ่เชียงราย ขนาดของฝัก 2.3 x 10.0 เซนติเมตร เริ่มออกดอกเมื่ออายุ 52 วัน น้ำหนักฝักสด 9.8 กรัม
- พันธุ์ฝักเล็ก เช่น พันธุ์ฝักเล็กเชียงราย ขนาดของฝัก 1.5 x 7.6 เซนติเมตร เริ่มออกดอกเมื่ออายุ 59 วัน น้ำหนักฝักสด 3.5 กรัม

3. การปลูก

3.1 การเตรียมดิน

- ไถและตากดินไว้ประมาณ 7 วัน แล้วไถพรวนอีก 1 - 2 ครั้ง
- พรวนดิน และเตรียมแปลงปลูกตามขนาดที่ต้องการ
- ให้ปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยขาว 200-400 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกที่สลายตัวดีแล้ว อัตรา 2 - 4 ตันต่อไร่

3.2 วิธีการปลูก

- ขนาดแปลงกว้าง 150 เซนติเมตร มีร่องระหว่างแปลง 50 เซนติเมตร ปลูก 2 แถว ระยะระหว่างแถว 100 เซนติเมตร ระหว่างต้น 30 เซนติเมตร ปลูกหลุมละ 2 ต้น
- ใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ 5-8 กิโลกรัมต่อไร่ ขึ้นอยู่กับระยะปลูก และน้ำหนักของเมล็ด

3.3 การปักค้ำ ใช้ไม้ไผ่ปักทุกระยะ 2.0 - 2.5 เมตร

ใช้เชือกฟางหรือเชือกไนลอนซึ่งทำค้ำให้ต้นถั่วยึดเกาะ เมื่อต้นถั่วทอดยอด (เชือกฟางใช้ได้ครั้งเดียว เชือกไนลอนใช้ได้ 4-5 ครั้ง)

การปักค้ำ

4. การดูแลรักษา

4.1 การให้ปุ๋ย

- ให้ปุ๋ยสูตร 12-24-12 อัตรา 20-25 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง ใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรก รองพื้นก่อนปลูก
- ครั้งที่ 2 เมื่อต้นถั่วเริ่มออกดอก ให้สองข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

4.2 การให้น้ำ

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ อย่าปล่อยให้แห้งในแปลง จะทำให้ต้นถั่วล้มตาย
- ควรให้น้ำทันทีหลังจาก ปลูก และใส่ปุ๋ย

4.3 การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

ศัตรูธรรมชาติของแมลงศัตรูถั่วลันเตามีหลายชนิดที่สำคัญและพบทั่วไป ในแปลงปลูกถั่วลันเตา ได้แก่

- แตนเบียนหนอนไมโครพิทิส ตัวเต็มวัยมีสีดำขนาดเล็กเท่าขี้ผึ้ง วางไข่ในตัวหนอนกระทู้หอม หลังไข่ฟักเป็นตัวจะอาศัยกัดกินภายในตัว หนอนกระทู้หอมประมาณ 7 วัน แล้วออกมาด้งรังเข้าดักแด่ภายนอก ดักแด่มีสีน้ำตาลขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร แต่ยาวเพียงครึ่งเดียว ทำให้หนอนกระทู้หอมไม่กินอาหารและตายในที่สุด
- แมลงห้ำ เช่น ตัวเต่า ตัวเต็มวัยลำตัวมีลักษณะกลมมน ขนาดประมาณเมล็ดถั่วเขียว ปีกเป็นมัน มีสีส้ม สีแดง หรือสีเหลือง บางชนิดมีจุด บางชนิดไม่มีจุด ตัวหนอนและตัวเต็มวัยกัดกินไข่และหนอนศัตรูถั่วลันเตา

ตัวเต่า แมลงห้ำ ของแมลงศัตรูถั่วลันเตา

แมลงศัตรูธรรมชาติทั้ง 2 ชนิดนี้ มีประสิทธิภาพในการควบคุมแมลงศัตรูพืช ดังนั้นในการ

ป้องกันกำจัดศัตรูถั่วลันเตา ควรใช้วิธีการที่ปลอดภัยเพื่อเป็นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

5. สุขลักษณะและความสะอาด

- กำจัดวัชพืช ควรกำจัดขณะวัชพืชยังเล็ก เพื่อไม่ให้แข่งขันกับพืชหลัก หรือเป็นแหล่งเพาะศัตรูพืช หรือติดไปกับผลผลิต
- ควรเก็บวัชพืช เศษพืชโดยเฉพาะที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก
- อุปกรณ์ เช่น กรรไกร เครื่องพ่นสารเคมี ภาชนะที่ใช้เก็บผลผลิต ฯลฯ หลังใช้งานแล้วต้องทำความสะอาด และเก็บให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

6. ศัตรูของถั่วฝักยาวและการป้องกันกำจัด

6.1 โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

6.1.1 โรคเหี่ยว

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ ต้นเหี่ยว เริ่มจากใบบริเวณโคนต้น แสดงอาการใบเหลือง แล้วจะแห้งลามขึ้นสู่ส่วนบน จนในที่สุดใบเหลืองแห้งตายไปทั้งต้น ส่วนของลำต้นเหี่ยวแห้งไปด้วย ลำต้นตรงบริเวณคอต้นหรือเหนือดินเล็กน้อย มักมีสีแดงหรือสีคล้ำกว่าส่วนอื่น อาการใบเหลืองนี้เกิดกระจายเป็นหย่อมๆ เริ่มแสดงอาการเมื่อถั่วลันเตาอายุประมาณ 1 เดือน และมีอาการรุนแรงในดินที่มีสภาพเป็นกรดจัด ความชื้นสูง ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงในช่วงความชื้นสูง การป้องกันกำจัด

- ปรับดินด้วยปูนขาว 200 - 400 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยอินทรีย์ 2 - 4 ตันต่อไร่
- เมื่อเริ่มมีโรครบาดในแปลง ใช้น้ำปูนใสรดให้ทั่ว
- ไม่จำเป็นต้องให้สารป้องกันกำจัดโรคพืช

6.1.2 โรคราแป้ง

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ เกิดกับทุกส่วนของพืชไม่ว่าจะเป็นใบ ลำต้น หรือ ฝัก พบอาการเริ่มแรกที่ใบ โดยเฉพาะใบบริเวณโคนต้น ปรากฏวงสีขาวเกาะอยู่ทั้งบนใบและใต้ใบ ลำต้นและกิ่งจะเริ่มแสดงอาการจากบริเวณโคนต้นเช่นกันแล้วค่อย ๆ ลามสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ อาการโรคที่รุนแรงจะเห็นได้ชัดเจนว่าต้นถั่วลันเตาขาวโพลนไปทั้งต้น อาการขั้นสุดท้าย ต้นถั่วจะแห้งตาย โรคนี้สามารถแพร่กระจายได้โดยติดไปกับเมล็ดพันธุ์

โรคเหี่ยว

โรคราแป้ง

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดรุนแรงในปลายฤดูฝนถึงปลายฤดูหนาว
การป้องกันกำจัด

- แช่เมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกในสารละลาย ไตรโพลีน อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเบนโนไมด อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นเวลา 12 ชั่วโมง
- ลดการระบาดของโรคโดยการพ่นน้ำให้ใบพืชเปียก
- เมื่อเริ่มพบโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้สารป้องกันกำจัดโรคของถั่วลิ้นเต่า

โรค	สารป้องกันกำจัดโรคพืช ^{1/}	อัตราการใช้/น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้/ข้อควรระวัง	หยุดการใช้สารก่อนการเก็บเกี่ยว
ราแป้ง	ซัลเฟอร์ (80% ดับบลิวพี)	5 - 15 กรัม	พ่นเมื่อเริ่มพบโรค และพ่นซ้ำทุก 5 - 7 วัน	3 วัน
	ไดโนแคป (19.5 % ดับบลิวพี)	30 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม	คลุกเมล็ดก่อนปลูก	-

1/ ในวงเล็บคือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรของสารป้องกันกำจัดโรคพืช

6.2 แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

6.2.1 หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นแมลงวันขนาดเล็กสีดำ วางไข่ในส่วนเนื้อเยื่อถั่วลิ้นเต่าและดูดกินน้ำเลี้ยงที่ซึมออกมาจากเนื้อเยื่อที่ถูกทำลายจากการวางไข่ หนอนจะเจาะเข้าไปกัดกินภายในส่วนต่าง ๆ ทำให้ต้นถั่วลิ้นเต่าตาย ถ้าเป็นต้นโตจะทำให้เถา กิ่ง ต้นเหี่ยวใบร่วง

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดในช่วงก่อนออกดอก

การป้องกันกำจัด

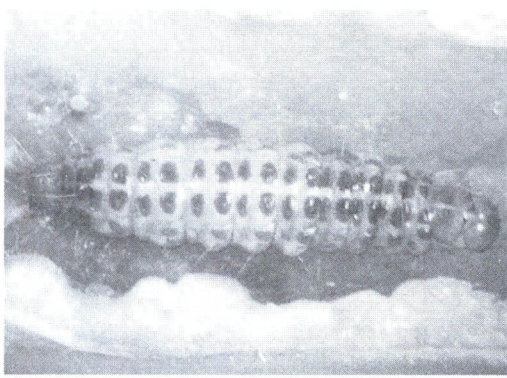
- ในพื้นที่ที่มีประวัติการระบาด ก่อนปลูกควรรองกันหลุมหรือคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช หรือหากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว

หนอนเจาะฝักถั่วลายจุด

6.2.2 หนอนเจาะฝักถั่วลายจุด

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก วางไข่เป็นฟองเดี่ยวบนกลีบดอกถั่วลันเตา หนอนระยะแรกมีสีขาวนวล ออกด้านบนมีสีน้ำตาลดำ หนอนจะแทรกระหว่างรอยต่อของกลีบดอกกัดกินเกสรภายในดอก เมื่อโตขึ้นจะเจาะรูและเข้าไปกัดกินอยู่ภายในฝักทำให้ฝักเสีย

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดในช่วงติดฝัก

การป้องกันกำจัด

- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

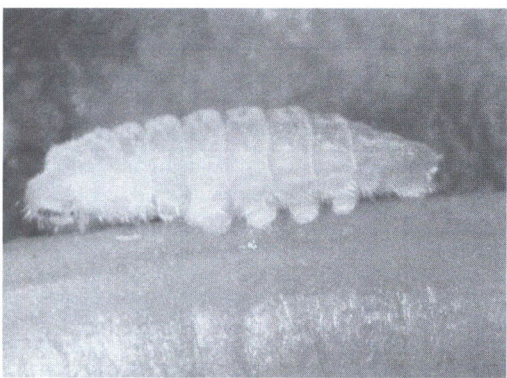
6.2.3 หนอนผีเสื้อสีน้ำเงิน

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางวัน วางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ มีลักษณะกลมสีฟ้าตามกลีบดอก หนอนโตเต็มที่มีขนาด 1 เซนติเมตร มีลักษณะสีเขียวอ่อนปนเทา อ้วน สันท้องแบนคล้ายทาก ระยะแรกตัวหนอนกัดกินเกสรภายในดอก เมื่อโตขึ้นจะเจาะและกัดกินอยู่ภายในฝักทำให้ฝักเสีย

ช่วงเวลาระบาด พบระบาดในช่วงติดฝัก

การป้องกันกำจัด

- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

หนอนผีเสื้อสีน้ำเงิน

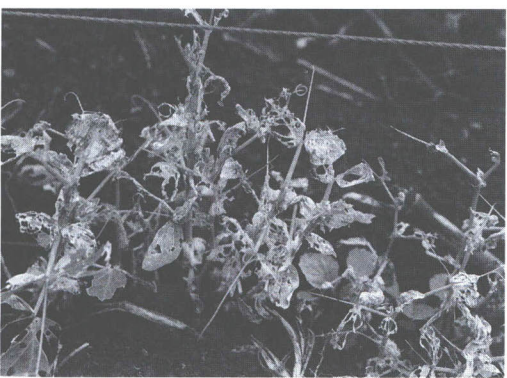
6.2.4 หนอนกระทู้หอม

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน วางไข่เป็นกลุ่มสีขาวมีขนปกคลุมอยู่ใต้ใบถั่วลันเตา ตัวหนอนจะทำความเสียหายรุนแรงเมื่อหนอนอยู่ในวัยที่ 3 ขึ้นไป โดยหนอนกัดกินทุกส่วนของถั่วลันเตา หนอนโตเต็มที่จะเข้าดักแด้ในดิน

ช่วงเวลาระบาด สามารถระบาดตลอดฤดูปลูก

การป้องกันกำจัด

- ป้องกันได้โดยเก็บกลุ่มไข่และตัวหนอนทำลาย
- หากจำเป็นให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

รอยทำลายของหนอนกระทู้หอม

ตารางที่ 2 การใช้ชีวภัณฑ์และสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วลิ้นเตา

แมลงศัตรูพืช	ชีวภัณฑ์/ สารป้องกันกำจัด ศัตรูพืช ^{1/}	อัตราการใช้ /น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้/ ข้อควรระวัง	หยุดใช้สาร ก่อนเก็บเกี่ยว
หนอนแมลงวัน เจาะต้นถั่ว	ฟิโปรนิล (5% เอสซี)	20 มิลลิตร	พ่นหลังเมล็ดงอก 3 - 5 วัน	7 วัน
	คาร์โบซัลเฟน (พอสซ์ 25 เอสที)	40 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม	คลุกเมล็ดก่อนปลูก	-
	คาร์โบฟูราน (ฟูราดาน 3% จี)	5 กรัม / หลุม	รองก้นหลุมก่อนปลูก	
หนอนเจาะฝักถั่ว ลายจุด หนอนผีเสื้อสีน้ำเงิน	เพอร์เมทริน (25% อีซี)	20 มิลลิตร	พ่นเมื่อพบหนอนใน ดอกประมาณ 20%	5 วัน
	เดลทาเมทริน (3% อีซี)	5-10 มิลลิตร		7 วัน
	เบตาไซฟลูทริน (2.5% อีซี)	20-30 มิลลิตร		14 วัน
	ไซเพอร์เมทริน/ โฟซาไลน (6.25/22.5% อีซี)	40 มิลลิตร		7 วัน
หนอนกระทู้หอม	นิวเคลียโพลีฮีโดรซีต ไวรัส *	30 มิลลิตร	พ่นทุก 5-7 วัน ใน ช่วงตอนเย็น	1 วัน
	บาซิลลัสทรูริงเยนซิส *	60-80 มิลลิตร	ถ้าระบาดรุนแรงควร พ่นทุก 2-3 วัน	1 วัน
	เทบูฟิโนไซด์ (20% เอฟ)	30 -40 มิลลิตร	พ่นทุก 4-7 วัน เมื่อ พบการระบาด	14 วัน
	คลอร์ฟลูอาซุรอน (5% อีซี)	20-40 มิลลิตร		7 วัน
	คลอร์ฟิโนเพอร์ (10% เอสซี)	20-40 มิลลิตร		7 วัน
	ฟลูเฟนอกซุรอน (5% อีซี)	20-40 มิลลิตร		7 วัน

^{1/} ในวงเล็บ คือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรของสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

* ชิวภัณฑ์

6.3 วัชพืชที่สำคัญและการป้องกันกำจัด ชนิดวัชพืช

6.3.1 วัชพืชฤดูเดียว เป็นวัชพืชที่ครบวงจรชีวิตภายในฤดูเดียว ส่วนมาขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

- วัชพืชประเภทใบแคบ เช่น หญ้าตีนนก หญ้าตีนกลม หญ้าตีนกา หญ้าดอกขาว และหญ้าตีนติด
- วัชพืชประเภทใบกว้าง เช่น ผักเบี้ยหิน ผักเบี้ยใหญ่ ผักโขมและสาบแร้งสาบกา
- วัชพืชประเภทกก เช่น หนวดปลาดุก และกกทราย

6.3.2 วัชพืชข้ามปี เป็นวัชพืชที่ขยายพันธุ์ด้วย ต้น ราก เหง้า หัวและไหล ได้ดีกว่าขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด วัชพืชข้ามปีที่พบมาก ได้แก่ แห้วหมู และหญ้าชันกาด

การป้องกันกำจัด:

- ไถดิน 1 ครั้ง ตากดิน 7 วัน พรวันดิน 1 - 2 ครั้ง
- คราดเก็บเศษซาก ราก เหง้า หัว และไหลของวัชพืชข้ามปีออกจากแปลง
- คลุมแปลงด้วยฟางข้าวหรือพลาสติกทึบแสง
- กำจัดวัชพืชด้วยแรงงานก่อนวัชพืชออกดอก
- หากกำจัดวัชพืชด้วยวิธีดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อาจใช้สารกำจัดวัชพืชตามคำแนะนำในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การใช้สารกำจัดวัชพืชในแปลงถั่วลิ้นเตา

ชื่อวัชพืช	สารกำจัดวัชพืช ^{1/}	อัตราการใช้ต่อ น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้/ข้อควรระวัง
วัชพืช	เมโทลาคลอร์ (40% อีซี)	120 - 150 มิลลิลิตร	พ่นหลังเตรียมดินก่อนปลูกถั่ว ลิ้นเตา 3 - 5 วัน
	ออกซีฟลูออเฟน (25.5 % อีซี)	30 - 40 มิลลิลิตร	พ่นหลังเตรียมดินก่อน ปลูกถั่วลิ้นเตา 7 - 10 วัน
	พาราควอท (27.6% เอสแอล)	80 - 100 มิลลิลิตร	พ่นก่อนเตรียมดิน 3 - 7 วัน หรือพ่นระหว่างแถวปลูก แต่ก่อนถั่วลิ้นเตาออกดอก ระวังละอองสารสัมผัสใบ และต้นถั่วลิ้นเตา

1/ ในวงเล็บ คือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรของสารกำจัดวัชพืช

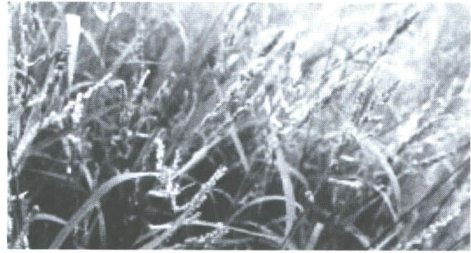
2/ ใช้น้ำอัตรา 80 ลิตรต่อไร่

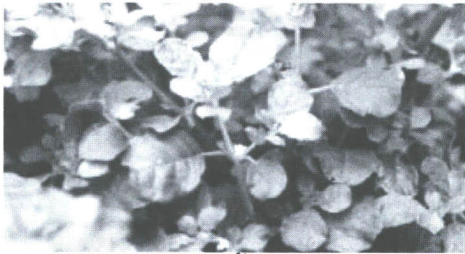
วัชพืช

หญ้าตีนนก

หญ้านกสีชมพู

ผักเบี้ยหิน

ผักเบี้ยใหญ่

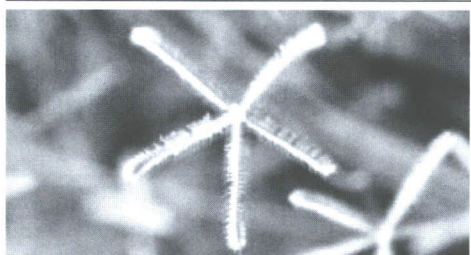
ผักโขม

สาบแฉ่งสาบกา

หัวหมู

หญ้าปากควาย

หญ้าไม้กวาด

ผักนึ่งยาง

เทียนนา

กระเม็ง

7. คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและเหมาะสม

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสม เกษตรกรควรรู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งการเลือกใช้เครื่องพ่น และหัวฉีดที่ถูกต้อง นอกจากนี้การพ่นควรกระจายให้คลุมทั่วทั้งต้น โดยเฉพาะบริเวณที่ศัตรูพืชเข้าทำลายมีข้อแนะนำควรปฏิบัติดังนี้

7.1 การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- ตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องพ่นอย่าให้มีรอยรั่ว เพราะจะทำให้สารพิษเปื้อกเปื้อนเสื้อผ้า และร่างกายของผู้พ่นได้
- ต้องสวมเสื้อผ้าและรองเท้านิคมิดชิด รวมทั้งสวมหน้ากาก หรือผ้าปิดจมูก และศีรษะเพื่อป้องกันอันตรายจากสารพิษ
- อ่านฉลากคำแนะนำ คุณสมบัติ และการใช้ ก่อนทุกครั้ง
- ควรพ่นในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลมสงบ หลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา
- ควรเตรียมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้ใช้หมดในคราวเดียว ไม่ควรเหลือติดค้างในถังพ่น
- เมื่อเลิกใช้ควรปิดฝาภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้สนิท เก็บไว้ในที่มิดชิด ห่างจากสถานที่ปรุงอาหาร แหล่งน้ำ และต้องปิดกุญแจโรงเก็บตลอดเวลา
- ภายหลังจากพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้ง ผู้พ่นต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที เสื้อผ้าที่ใส่ขณะพ่นสารต้องซักให้สะอาดทุกครั้ง
- ไม่เก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้จะสลายตัวถึงระดับปลอดภัย โดยดูจากตารางคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ทำลายภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว อย่าทิ้งตามร่องสวน หรือทิ้งลงแม่น้ำลำคลอง

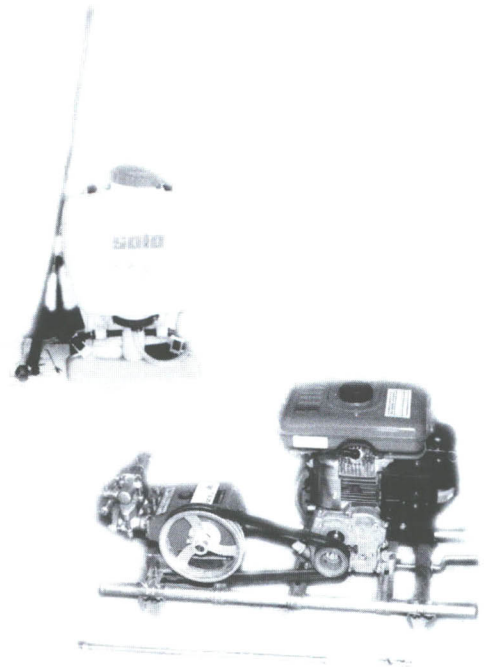
7.2 การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

7.2.1 เครื่องพ่น นิยมใช้มี 2 ชนิด ได้แก่

- เครื่องพ่นแบบสูบโยกสะพายหลัง
- เครื่องยนต์พ่นแบบใช้แรงดันของเหลว

7.2.2 วิธีการใช้

- เครื่องพ่นแบบสูบโยกสะพายหลัง ใช้อัตราการพ่น 60-80 ลิตรต่อไร่ สำหรับการพ่นสารป้องกันกำจัดแมลง และโรคพืชใช้หัวฉีดแบบกรวยขนาดเล็ก (เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6 มิลลิเมตร) ส่วนการพ่นสารป้องกันกำจัดวัชพืชใช้หัวฉีดแบบพัด หรือแบบปะทะ

- การพ่นสารกำจัดวัชพืชต้องแยกใช้เครื่องพ่นเฉพาะ และหลังพ่นไม่ควรรวบรวมนิวหน้าดิน ขณะพ่นกดหัวฉีดต่ำเพื่อให้ละอองสารเคมีตกลงบนพื้นที่ต้องการควบคุมวัชพืชเท่านั้น ระวังการพ่นซ้ำแนวเดิม เพราะจะทำให้สารลงเป็นสองเท่า
- เครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันของเหลว ใช้อัตราการพ่น 80–120 ลิตรต่อไร่ ใช้หัวฉีดแบบกรวยขนาดกลาง (เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.0–1.2 มิลลิเมตร) ปรับความดันในระบบการพ่นไว้ที่ 10 บาร์ หรือ 150 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ถ้าเป็นหัวฉีดแบบกรวยชนิดปรับได้ ควรปรับให้ได้ละอองกระจายกว้างที่สุดซึ่งจะได้ละอองขนาดเล็กสม่ำเสมอ เหมาะสำหรับการพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงและโรคพืช
- ใช้ความเร็วในการเดินพ่นประมาณ 1 ก้าวต่อวินาที พ่นให้คลุมทั้งต้น ไม่ควรพ่นจนนานเกินไปเพราะจะทำให้หน้ายาโชกและไหลลงดิน
- เริ่มทำการพ่นจากใต้ลม และขยายแนวการพ่นขึ้นเหนือลม ขณะเดียวกันให้หันหัวฉีดไปทางใต้ลมตลอดเวลาเพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- การพ่นควร พลิก-หงายหัวฉีดขึ้น-ลง เพื่อให้ละอองแทรกเข้าทรงพุ่มได้ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านใต้ใบ

8. การเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวฝักสดวันเว้นวัน
- นิยมเก็บด้วยมือ โดยเด็ดฝักให้มีก้านติดอยู่

9. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

9.1 การเก็บรักษาผลผลิตและการบรรจุ

- บรรจุในภาชนะที่เหมาะสมที่สามารถป้องกันความเสียหายจากการขนส่ง เช่น ตะกร้าพลาสติก หรือเข่ง
- รองกันและปิดปากตะกร้า หรือเข่งด้วยกระดาษ หรือไบตอง ให้มิดชิดอย่าให้แน่น

9.2 การขนส่ง

- ไม่กองผลผลิตบนพื้นรถบรรทุกโดยตรง ควรใส่ภาชนะ
- การขนส่งระยะทางไกลควรส่งให้ถึงเร็วที่สุด
- เตรียมการเรื่องตลาดรับซื้อและยานพาหนะในการขนส่งไว้ล่วงหน้า

ผลผลิตที่พร้อมเก็บเกี่ยว

10. การบันทึกข้อมูล

เกษตรกรควรบันทึกการปฏิบัติการในขั้นตอนการผลิตต่าง ๆ ให้มีการตรวจสอบได้ หากเกิดข้อผิดพลาดบกพร่องขึ้น สามารถจัดการแก้ไขหรือปรับปรุงได้ทันท่วงที เช่น

- 10.1 บันทึกสภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน
- 10.2 ชื่อพันธุ์ วันปลูก วันถอนแยก
- 10.3 วันใส่ปุ๋ย ชนิดสารเคมี
- 10.4 วันที่ศัตรูพืชระบาด
- 10.5 วันเก็บเกี่ยว ค่าใช้จ่าย ปริมาณผลผลิต และรายได้
- 10.6 ปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ ในช่วงฤดูปลูก การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร ที่ 3706/2543

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช

อนุสนธิ คำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 1876/2541 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2541 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างการผลิตสินค้าเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมไว้แล้วนั้น เนื่องจากคณะกรรมการบางท่านได้เกษียณอายุราชการ และบางท่านมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ใหม่ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการกำหนดและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทย ควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ภายใต้กรอบข้อตกลงขององค์การการค้าโลก หรือ WTO ที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยให้ความสำคัญด้านคุณภาพสินค้าเพื่อคุ้มครองสุขอนามัยของประชากร และลดปัญหาด้านคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ จึงขอยกเลิกคำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 1876/2541 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2541 และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้นใหม่ เป็นคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช ประกอบด้วย

1. นายสาทร	ศิริสิงห์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านศัตรูพืช	ประธานกรรมการ
2. นางอรนุช	กองกาญจนะ	ผู้อำนวยการกองกัญและสัตววิทยา	รองประธานกรรมการ
3. นายสุวัฒน์	จันทร์ปรณิก	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน	กรรมการ
4. นางสาวปณิ	อัมพิทักษ์	ผู้อำนวยการสำนักประสานงาน โครงการนำร่องการผลิตพืชผัก และผลไม้อนามัย	กรรมการ
5. นางสาวอรุณี	วงศ์กอบระวี	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
6. นางมาลี	ชวณะพงศ์	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
7. นายอุทัย	เกตุบุตร	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
8. นายไพศาล	รัตนเสถียร	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
9. นางปิยรัตน์	เขียนมีสุข	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
10. นายเกรียงไกร	จำเริญมา	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
11. นางจันทร์ทิพย์	ธำรงค์ศรีสกุล	นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. กองวัตถุมีพิษการเกษตร	กรรมการ
12. นายสุชาติ	วิจิตรานนท์	นักวิชาการโรคพืช 8 ว. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา	กรรมการ
13. นางเกลียวพันธ์	สุวรรณรักษ์	นักวิชาการเกษตร 8 ว. กองพฤกษศาสตร์และวัชพืช	กรรมการ
14. นางชนิกา	เอี่ยมสุภาษิต	หัวหน้าฝ่ายติดตามและประเมินผล สถาบันวิจัยพืชไร่	กรรมการ
15. นายสงกรานต์	จิตรากร	นักวิชาการเกษตร 8 ว. สถาบันวิจัยข้าว	กรรมการ
16. นางสาวพรรณนีย์	วิษชาชู	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ
17. นางศิริพร	สินธุเสก	นักวิชาการเกษตร 7 ว. กองแผนงานและวิชาการ	กรรมการ และเลขานุการ
18. นางปิยนุช	นาคะ	นักวิชาการเกษตร 7 ว. สถาบันวิจัยพืชสวน	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่

1. หาข้อมูลการผลิตพืช
2. จัดทำร่างการผลิตที่มีคุณภาพและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Good Agricultural Practice : GAP) ของพืช
3. เผยแพร่ข้อมูลและวิธีการผลิตของพืชแก่เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543

(นายอนันต์ ดาโลดม)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร

ที่ 3237/2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช

อนึ่ง คำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 3706/2543 ลงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช นั้น เนื่องจากคณะกรรมการบางท่านได้เกษียณอายุราชการ และมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและหน้าที่ใหม่ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมและให้มีการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ในการกำหนดและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทย ควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากลให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ภายใต้กรอบข้อตกลงขององค์การการค้าโลก หรือ WTO ที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยให้ความสำคัญด้านคุณภาพสินค้าเพื่อคุ้มครองสุขอนามัยของประชากร และด้านคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย ให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 3706/2543 ลงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543 และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืชขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1. นายสาทร	สิริสิงห์	ที่ปรึกษากรมวิชาการเกษตร	ที่ปรึกษา
2. นางอรนุช	กองกาญจนะ	ผู้อำนวยการกองกัญและสัตววิทยา	ประธานกรรมการ
3. นายสุวัฒน์	จันทร์บรรณิก	ผู้อำนวยการกองปฐพีวิทยา	รองประธานกรรมการ
4. นางสุนันทา	ชมภูนิช	นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. กองเกษตรเคมี	กรรมการ
5. นางสาวอรุณี	วงษ์กอบรัชฎ์	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
6. นางมาลี	ชวณะพงศ์	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
7. นางอัมพร	วิโนทัย	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
8. นายไพศาล	รัตนเสถียร	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
9. นายปิยรัตน์	เขียนมีสุข	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
10. นายเกรียงไกร	จำเริญมา	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
11. นางจันทร์ทิพย์	ธำรงค์สกุล	นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. กองวัตถุมีพิษการเกษตร	กรรมการ
12. นางพัฒนา	สนธิรัตน์	นักวิชาการโรคพืช 8 ว. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา	กรรมการ
13. นางเกลียวพันธ์	สุวรรณรักษ์	นักวิชาการเกษตร 8 ว. กองพฤกษศาสตร์และวัชพืช	กรรมการ
14. นายสุวัฒน์	รัตนะรัต	นักวิชาการเกษตร 8 ว. กองปฐพีวิทยา	กรรมการ
15. นายทวี	คุปต์กาญจนากุล	นักวิชาการเกษตร 8 ว. สถาบันวิจัยข้าว	กรรมการ
16. นางชณิกา	เยี่ยมสุภาษิต	นักวิชาการเกษตร 7 ว. สถาบันวิจัยพืชไร่	กรรมการ
17. นางสาวพรรณณีย์	วิชาชู	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ
18. นางศิริพร	สินธุเสก	นักวิชาการเกษตร 7 ว. กองแผนงานและวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
19. นางปิยนุช	นาคะ	นักวิชาการเกษตร 7 ว. สถาบันวิจัยพืชสวน	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
20. นางจันทร์รา	บดีศร	นักวิชาการสถิติ 6 ว. กองแผนงานและวิชาการ	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่และรับผิดชอบดังนี้

1. ติดต่อประสานงานจัดหาข้อมูลการผลิตของพืช
2. จัดทำร่างการผลิตที่มีคุณภาพและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Good Agricultural Practice : GAP) ของพืช
3. เผยแพร่ข้อมูลและวิธีการผลิตพืชแก่เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544

(นายสมศักดิ์ สิงห์ลกะ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

บันทึก

A series of horizontal lines for writing, set against a background of a faded, artistic image of a field or garden.

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

1. นายประเสริฐ อนุพันธ์	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
2. นายเบลเยี่ยม เจริญพานิช	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
3. นายสนั่น รัตนานุกูล	นักวิชาการเกษตร 8 ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
4. นางวิลาวัลย์ ไคร่ครวญ	นักวิชาการเกษตร 6 สถานีทดลองพืชสวนกาญจนบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
5. นายกอบเกียรติ์ บันสิทธิ์	นักกีฏวิทยา 8 กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร
6. นางเครือพันธ์ กิตติปกรณ	นักวิชาการโรคพืช 7 กองโรคพืชและจุลชีววิทยา กรมวิชาการเกษตร

สถานที่ติดต่อ

1. สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ 0-2579-0508
โทรสาร 0-2561-4667
E-mail : hort@doa.go.th
2. ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ สถาบันวิจัยพืชสวน จังหวัดศรีสะเกษ 33000
โทรศัพท์ 0-4561-2403
โทรสาร 0-4561-1156
3. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ 0-2579-9582
โทรสาร 0-2940-6371
E-mail : pip@doa.go.th
4. สถานีทดลองพืชสวนกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
โทรศัพท์ 0-3451-5853
โทรสาร 0-3451-5933
5. กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ 0-2579-5583
โทรสาร 0-2940-5396
E-mail : entozoo@doa.go.th

เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับถั่วฝักยาวและถั่วลันเตา Good Agricultural Practice (GAP) for Yard-Long Bean and Sugar Pea

ออกแบบปก/จัดรูปเล่ม	:	ทิพย์ เลชะกุล
ภาพปก/ภาพประกอบ	:	จากสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร/ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
พิมพ์	:	ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2545
จำนวนพิมพ์	:	3,000 เล่ม
พิมพ์ที่	:	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

